

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9395-9492/2552

นายธวัชศักดิ์ ฟวงจินดา กับพวกโจทก์ นายอมรเทพ วัฒนาชีรานนท์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 70, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 5, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 12, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ มาตรา 12, พ.ร.บ.ครู พ.ศ. 2548 มาตรา 4, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 18, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 70, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 5, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 12, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 56

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นนายจ้างได้ทำข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างกับสหภาพแรงงานองค์การค้ำของครูสภาว่า การพิจารณาความดีความชอบในขณะใดๆ ให้องค์การค้ำครูสภาพิจารณาโดยถือหลักเกณฑ์การพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีหรือระเบียบของทางราชการที่กำหนดสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐวิสาหกิจในขณะนั้นๆ ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ปรับอัตราค่าจ้างของลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ จำเลยที่ 2 ได้พิจารณาความดีความชอบของโจทก์ในรอบปีบัญชี 2546 ถึงปี 2547 แล้ว ยังไม่ได้ปรับอัตราค่าจ้างขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โจทก์จึงยื่นคำร้องต่อจำเลยที่ 1 และที่ 3 ซึ่งเป็นพนักงานตรวจแรงงานขอให้บังคับจำเลยที่ 2 จ่ายค่าจ้างส่วนที่ยังไม่ได้ปรับขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี จำเลยที่ 1 และที่ 3 มีคำสั่งว่าเป็นกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง มิใช่การค้างจ่ายค่าจ้าง โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้าง ดังนี้ เมื่อฝ่ายโจทก์อ้างว่า จำเลยที่ 2 ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างดังกล่าว จึงเป็นการกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 2 ไปปฏิบัติตาม พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ มาตรา 12 และเมื่อจำเลยที่ 2 ยังไม่ได้ปรับอัตราค่าจ้างขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีฯ จึงยังไม่มีค่าจ้างที่ค้างจ่ายจากการปรับอัตราค่าจ้างขึ้นแก่ฝ่ายโจทก์ ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา 70 คำสั่งของจำเลยที่ 1 และที่ 3 ชอบแล้วโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ 42/2548 ของจำเลยที่ 1 และคำสั่งที่ 73/2548 ของจำเลยที่ 3 เรื่องค่าจ้าง ลงวันที่ 23 กันยายน 2548 และให้จำเลยที่ 2 จ่ายค่าจ้างตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์แต่ละคนพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่โจทก์แต่ละคนมีสิทธิได้รับเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ตามลำดับ จำเลยทั้งสามให้การในทำนองเดียวกัน

คำพิพากษา

ขอให้ยกฟ้อง ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงซึ่งยุติในชั้นพิจารณาของศาลแรงงานกลางปรากฏว่า ตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ.2548 มาตรา 4 บัญญัติให้มีสภาพในกระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า "ครูสภา" และให้สภานี้เป็นนิติบุคคล ต่อมาได้มีการจัดตั้งองค์การค้ำของครูสภาขึ้นในปี 2493 และมีระเบียบครูสภาว่าด้วยการบริหารองค์การค้ำของครูสภา พ.ศ.2503 ให้จัดตั้งองค์การค้ำของครูสภาเพื่อจัดหาผลประโยชน์ให้แก่ครูสภาและอำนวยความสะดวกให้แก่การศึกษาตามระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ผู้อำนวยการองค์การค้ำของครูสภา เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การค้ำของครูสภา และให้มีรองผู้อำนวยการผู้ช่วยผู้อำนวยการ

ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าส่วน หัวหน้าแผนก หัวหน้าหมวด หัวหน้าหน่วยงาน นักวิชาการ ช่าง และเจ้าหน้าที่ที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 เข้าทำงานเป็นลูกจ้าง องค์การค้าของคุรุสภา ซึ่งไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ ในปี 2525 สหภาพแรงงานองค์การค้าของคุรุสภาและ องค์การค้าของคุรุสภาเคยยื่นข้อเรียกร้องต่อกันและตั้งผู้แทนเข้าร่วมเจรจา ผลการเจรจาสามารถ ตกลงกันได้จึงจัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตามบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข จ.9 ซึ่งตาม บันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตามบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข จ.9 ซึ่งตามบันทึกข้อตกลง เอกสารหมายเลข จ.9 ข้อ 17 ระบุว่า "เรื่องการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของเจ้าหน้าที่องค์ การค้าฯ นั้น พิจารณาความดีความชอบในขณะใดๆ ให้องค์การค้าฯ พิจารณาโดยถือหลักเกณฑ์ การพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบของทางราชการที่กำหนดสำหรับเจ้าหน้าที่ รัฐวิสาหกิจในขณะนั้นๆ" ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทาง การศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคลในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการขึ้น และมีประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการโอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิต่างๆ ของคุรุสภาตาม พระราชบัญญัติครู พ.ศ.2488 ไปเป็นของคุรุสภาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการ และสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทาง การศึกษา พ.ศ.2546 โดยให้โอนกิจการ เงิน ทรัพย์สิน และหนี้บางส่วนไปเป็นของคุรุสภาและโอน กิจการ เงิน ทรัพย์สิน และหนี้ ซึ่งรวมถึงองค์การค้าของคุรุสภาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่อมาคณะกรรมการส่งเสริม สวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ออกข้อบังคับคณะกรรมการส่งเสริม สวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าด้วยการบริหารสำนักงาน พ.ศ.2547 ซึ่ง ตามข้อบังคับนี้ ข้อ 3 นิยามคำว่า "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับ เงินเดือนหรือค่าจ้างจากสำนักงาน แต่ไม่รวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การค้าของ สกสค. และหมวด 5 บทเฉพาะกาล ข้อ 31 (9) ระบุให้ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์ (องค์การค้าของคุรุสภา) โอนไป เป็นขององค์การค้าของ สกสค. ข้อ 32 ระบุว่าบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสัญญา หรือสิ่งอื่นใดที่อ้างถึงองค์การค้าของคุรุสภาหรือศึกษาภัณฑ์พาณิชย์ (องค์การค้าของคุรุสภา) ก่อนการใช้ข้อบังคับนี้ให้ถือว่าอ้างถึงองค์การค้าของ สกสค. ต่อมา คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ปรับอัตราค่าจ้างของลูกจ้างรัฐวิสาหกิจในอัตราร้อยละ 3 และให้ได้รับ ค่าจ้างสูงกว่าอัตราที่ปรับเพิ่มร้อยละ 3 ตามอัตราค่าจ้างใหม่อีก 2 ขั้น เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่าผู้อำนวยการฝ่ายหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่าย ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/16226 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2547 การพิจารณาความดีความชอบของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ในรอบปีบัญชี 2546 ถึงปี 2547 จำเลยที่ 2 โดยคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการ และสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พิจารณาแล้วเสร็จก่อนสิ้นเดือนกันยายน 2547 แล้ว แต่ยังไม่ได้ปรับอัตราค่าจ้างขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 กับลูกจ้างอื่นของจำเลยที่ 2 จึงได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงาน กลุ่มสวัสดิการและ คุ่มครองแรงงานพื้นที่ 1 และพื้นที่ 3 เพื่อขอให้บังคับจำเลยที่ 2 จ่ายค่าจ้างส่วนที่ไม่ได้ปรับขึ้นตาม อัตราค่าจ้างตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งจำเลยที่ 1 และที่ 3 ในฐานะพนักงานตรวจแรงงานได้ มีคำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ 3 ที่ 42/2548 และ

คำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ 1 ที่ 73/2548
ทำนองเดียวกันว่าเป็นกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตาม
พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 18 มิใช่การค้างจ่ายค่าจ้างตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 70 จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างค้างจ่าย ในเดือนเมษายน 2546
สหภาพแรงงานองค์การค้ำของครุสภาและองค์การค้ำของครุสภาได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อกัน
ทั้งสองฝ่ายได้แต่งตั้งผู้แทนของแต่ละฝ่ายเจรจาและตกลงกันได้ จึงได้ทำข้อตกลงเกี่ยวกับ
สภาพการจ้างตามบันทึกข้อตกลงประจำปี 2547 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2547 ซึ่งระบุไว้ข้อ 1 ว่าเมื่อ
ต้องโอนเจ้าหน้าที่องค์การค้ำของครุสภาไปอยู่กับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและ
สวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือนายจ้างอื่นให้นับอายุงานต่อเนื่องรวมทั้ง
ตำแหน่งหน้าที่ อัตราเงินเดือน สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่มีอยู่ก่อนแล้วโดยไม่น้อยกว่าเดิม มีปัญหา
ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ประการแรกว่า มีเหตุเพิก
ถอนคำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ 3 ที่ 42/2548 และ
คำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ 1 ที่ 73/2548 หรือไม่
โดยโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 อุทธรณ์ว่า ตามบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข 9 ข้อ 17
ให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ได้รับประโยชน์จากสัญญาจ้างเป็นค่าจ้างตามที่จำเลยที่ 2
ต้องจ่ายให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ดังที่ได้ปฏิบัติมา พนักงานตรวจแรงงานจึง
มีอำนาจสั่งให้จำเลยที่ 2 จ่ายค่าจ้างได้นั้น เห็นว่า เมื่อโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 และ
ลูกจ้างอื่นของจำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานเพื่อเรียกร้องค่าจ้างจากจำเลยที่ 2 แต่
เมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 3 ซึ่งเป็นพนักงานตรวจแรงงานได้สอบสวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
ต่างๆ แล้ว ปรากฏเหตุที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 เรียกร้องค่าจ้างมาจากการที่จำเลยที่
2 ไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข 9 ข้อ 17 ที่ไม่ปรับโครงสร้างค่าจ้างตามมติ
คณะกรรมการตามหนังสือเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานด่วนที่สุด ที่ นร 1504/16226 ลงวันที่ 3
พฤศจิกายน 2547 ดังที่เคยปฏิบัติมา ซึ่งบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข 9 เป็นข้อตกลงระหว่าง
องค์การค้ำของครุสภานายจ้างกับสหภาพแรงงานองค์การค้ำของครุสภาเกี่ยวกับเงื่อนไขการจ้าง
หรือการทำงาน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์อื่นของลูกจ้างองค์การค้ำของครุสภาเกี่ยวกับการ
จ้างหรือการทำงาน จึงเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์
พ.ศ.2518 มาตรา 5 เมื่อโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 อ้างว่าจำเลยที่ 2 ไม่ปฏิบัติตาม
ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างดังกล่าว จึงเป็นการกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 2 ไม่ปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 มาตรา 12 และเมื่อจำเลยที่ 2 ยังไม่ได้ปรับอัตราค่าจ้าง
ขึ้นตามมติคณะกรรมการฯ จึงยังไม่มีค่าจ้างที่ค้างจ่ายจากการปรับอัตราค่าจ้างขึ้นแก่โจทก์ที่ 1 ถึงที่
91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 70 ที่
ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าไม่มีเหตุเพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่ 1 และที่ 3 จึงชอบแล้ว มีปัญหาต้อง
วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึง 99 ประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 2 ต้อง
ปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนหรืออัตราค่าจ้างตามมติคณะกรรมการตามหนังสือสำนักเลขาธิการ
คณะกรรมการ ด่วนที่สุด ที่ นร 0514/16226 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2547 ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า
ศาลแรงงานกลางยังไม่ได้ฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวว่าเป็นเรื่องที่องค์การค้ำ
ของครุสภาตกลงปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนตามมติคณะกรรมการทุกครั้งที่มีมติให้
ปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือไม่ และในทางปฏิบัติเท่าที่ผ่านมาองค์การค้ำ

ของครุสภาหรือจำเลยที่ 2 ปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนตามมติคณะรัฐมนตรีทุกครั้งที่มีมติให้ปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนลูกจ้างรัฐวิสาหกิจให้แก่ลูกจ้างขององค์การค่าของครุสภาหรือจำเลยที่ 2 ประเภทใดบ้าง โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ หรือมีเงื่อนไขอย่างอื่นอีกหรือไม่ อย่างไร อันจะถือได้ว่าเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างโดยปริยายที่จำเลยที่ 2 ต้องปฏิบัติตามที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ฟ้องหรือไม่ เพื่อที่จะวินิจฉัยในประเด็นข้อพิพาท ข้อ 2 ที่ศาลแรงงานกลางกำหนดประเด็นไว้ว่า จำเลยที่ 2 จะต้องจ่ายค่าจ้างพร้อมดอกเบี้ยตามฟ้องหรือไม่ เพียงใด ในประเด็นนี้โดยวินิจฉัยว่าเป็นเรื่องการพิจารณาความดีความชอบประจำปีและยังไม่ได้ฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย" พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลแรงงานกลางเฉพาะในประเด็นข้อพิพาท ข้อ 2 โดยให้ศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงในปัญหาที่ว่า ในทางปฏิบัติเท่าที่ผ่านมาองค์การค่าของครุสภาหรือจำเลยที่ 2 ปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนตามมติคณะรัฐมนตรีทุกครั้งที่มีมติให้ปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนลูกจ้างรัฐวิสาหกิจให้แก่ลูกจ้างขององค์การค่าของครุสภาหรือจำเลยที่ 2 ประเภทใดบ้าง โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ หรือมีเงื่อนไขอย่างอื่นอีกหรือไม่ อย่างไร อันจะถือได้ว่าเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างโดยปริยายที่จำเลยที่ 2 ต้องปฏิบัติตามที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 91 และที่ 93 ถึงที่ 99 ฟ้องหรือไม่ แล้วดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 มาตรา 56 วรรคสามต่อไป นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลแรงงานกลาง

องค์คณะ

พิทยา บุญชู · วิวิทย์ หิรัญรุจิพงศ์ · จรัส พวงมณี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← [deka.supremecourt.or.th](https://www.thaideka.online/deka/9395-9492/2552) · <https://www.thaideka.online/deka/9395-9492/2552>